

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 22/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om finansiering av sjukförsäkringen

Regeringens proposition med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om finansiering av sjukförsäkringen RP 68/2005 rd

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 31 maj 2005 en proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om finansiering av sjukförsäkringen (RP 68/2005 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Riksdagen remitterade den 22 september 2005 en proposition med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om finansiering av sjukförsäkringen RP 68/2005 rd (RP 129/2005 rd) till social- och hälsovårdsutskottet.

Utskottet har behandlat den ursprungliga propositionen och kompletteringspropositionen samtidigt.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet och finansutskottet lämnat utlåtanden i saken. Utlåtandena (GrUU 36/2005 rd och FiUU 22/2005 rd) har bifogats betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Juha Rossi och regeringssekreterare Marjaana Maisonlahti, social- och hälsovårdsministeriet
- budgetråd Pertti Tuhkanen och finanssekreterare Fransiska Pukander, finansministeriet
- generaldirektör Jorma Huuhtanen och avdelningschef Erkki Meriläinen, Folkpensionsanstalten
- överinspektör Paula Väliaverronen, Skattestyrelsen
- jurist Jarmo Pätäri, Akava r.f.
- specialrådgivare Johan Åström, Finlands näringsliv
- socialpolitisk sekreterare Kaija Kallinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC
- arbetsmarknadsombud Merja Berglund, Företagarna i Finland
- förhandlingschef Jorma Skippari, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Försäkringskassornas Förening och Finlands Hotell- och Restaurangförbund.

PROPOSITIONERNA

Proposition RP 68/2005 rd

I propositionen föreslås att sjukförsäkringslagen ändras. Finansieringen av sjukförsäkringen uppdelas i finansiering av sjukvårdsförsäkringen och finansiering av arbetsinkomstförsäkringen. Sjukvårdsförmånerna utgörs av Folkpensionsanstaltens läkemedelsersättningar, ersättningar för läkar- och tandläkararvoden, ersättningar för undersökning och vård, reseersättningar, ersättningar för rehabilitering, sjukvårdsersättningar som hör till det grundskydd som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, ersättningar till Studenternas hälsovårdsstiftelse samt de ersättningar för sjukvårdskostnader som betalas till EU-länder. Som arbetsinkomstförmåner finansieras sjukdagpenningen, föräldradagpenningen och rehabiliteringspenningen samt de ersättningar som betalas till arbetsgivarna för semesterkostnader under föräldrapenningsperioden och för ordnande av företagshälsovård.

Målet med propositionen är att garantera en adekvat finansiering av de förmåner som beviljas vid sjukdom. Därför stärks försäkringsprincipen i samband med sjukförsäkringen genom ett närmare samband mellan avgifterna och premierna samt förmånerna.

De försäkrade och staten ska i finansiera sjukvårdsförsäkringen med lika stora andelar. Ett undantag utgörs av de sjukvårdsersättningar som betalas till EU-länder, de finansieras av staten. För finansiering av sjukvårdsförmånerna tas hos alla försäkrade ut en sjukvårdspremie för sjukförsäkringen. Procentsats är 1,33 år 2006. Premien ersätter den sjukförsäkringspremie som för närvarande tas ut hos de försäkrade och den ska i likhet med sjukförsäkringspremien grunda sig på den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen. När premien uppbärs på basis av pensions- och förmånsinkomster är procentsatsen 1,50, vilket motsvarar den nuvarande sjukförsäkringspremien. Sjukvårdspremien justeras genom årliga lagar.

Arbetsinkomstförsäkringen ska finansieras av arbetsgivarna, löntagarna och företagarna samt

staten. Staten ska finansiera de lägsta sjukdagpenningarna, föräldradagpenningarna, specialvårdspenningarna och rehabiliteringspenningarna. År 2006 ska arbetsgivarna finansiera 73 procent av de övriga arbetsinkomstförmånerna och löntagarna och företagarna tillsammans 27 procent. De förändringar i utgifterna som görs där efter finansieras, med undantag för statens andel, så att förändringarna fördelas jämnt mellan arbetsgivarna, löntagarna och företagarna.

Det föreslås att procentsatsen för sjukförsäkringens nya dagpenningspremie som tas ut hos löntagarna och företagarna 2006 ska vara 0,77. Premien kan dras av vid beskattningen och den uppbärs i samband med forskottsinnehållningen på basis av den beskattningsbara löneinkomsten och företagares arbetsinkomst. Vidare föreslås att den lön som utgör grunden för dagpenningspremierna ska fastställas så att den i sak motsvarar det inkomstbegrepp som arbetspensionspremierna grundar sig på. Samtidigt ändras definitionen på den arbetsinkomst som utgör grunden för sjukförsäkringens dagpenning för att grunderna för dagpenningsförmånerna och dagpenningspremierna i alla avseenden ska motsvara varandra.

Procentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift är 2,06 år 2006. Avgiften ska erläggas på basis av samma löneinkomst som sjukförsäkringens nya dagpenningspremie grundar sig på. Avgiften höjs med 0,46 procentenheter för privata arbetsgivare, kommunala arbetsgivare och kyrkliga arbetsgivare. Sjukförsäkringsavgiften för staten och landskapet Åland, som betalat arbetsgivares sjukförsäkringsavgift till ett högre belopp än andra, sänks vid ingången av år 2006 till samma nivå som avgiften för andra arbetsgivare. Detta innebär en sänkning på 0,79 procentenheter. Statsrådet ska i fortsättningen årligen fastställa storleken av sjukförsäkringens dagpenningspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

Redovisningen av mervärdesskatt till sjukförsäkringsfonden kommer att frångås. Det lönebegrepp som utgör grunden för arbetsgivares folk-

pensionsavgift ändras så att det motsvarar det lönebegrepp som föreslagits som grund för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och sjukförsäkringens nya dagpenningsskatt. Vidare föreslås det vissa andra ändringar i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift. De är huvudsakligen av teknisk natur. Bestämmelserna om finansiering ändras i lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten och i lagen om rehabiliteringspenning också. Även i inkomstskattelagen görs vissa tekniska justeringar med anledning av den föreslagna nya dagpenningsskatten. Lagen om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift upphävs.

Höjningen av nivån på arbetsgivarnas, löntagarnas och företagarnas avgifter och premier gottgörs genom lagförslag som ingår i separata regeringspropositioner.

Propositionen hör samman med statens budgetproposition för 2006.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2006.

Proposition RP 129/2005 rd

Under vårsessionen överlämnade regeringen en proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om finansiering av sjukförsäkringen till riksdagen. Där föreslås att den tidigare propositionen som överlämnats till riksdagen skall kompletteras med bestämmelser om ersättning för företagarnas självrisktid och finansiering av ersättningen, utvidgning av företagarnas företagshälsovård till att omfatta även sjukvård och annan hälsovård och finansiering av utvidgningen samt bestämmelser om höjning av procentsatsen för ersättning för förebyggande företagshälsovård.

Den proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om finansiering av sjukförsäkringen som föreslås bli kompletterad och denna kompletterande proposition hänför sig till budgetpropositionen för 2006 och avses bli behandlade i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2006, samtidigt som lagarna om finansiering av sjukförsäkringen. Bestämmelserna i 8 kap. 10 § träder dock i kraft den 1 april 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet finner den föreslagna finansiella reformen av sjukförsäkringen mycket nödvändig och lämplig. De senaste åren har riksdagen flera gånger påpekat att finansieringen av sjukförsäkringen och Folkpensionsanstaltens likviditet måste vila på en stabil grund och riksdagen har skyndat på en lösning av frågorna (ShUB 22/2001 rd, ShUB 21/2002 rd, ShUB 7/2003 rd, ShUB 12/2003 rd, ShUB 16/2004 rd och FiUB 12/2003 rd). På senare år har obalansen i finansieringen av sjukförsäkringen ökat ytterligare när utgifterna för sjukförsäkringsförmånerna kontinuerligt stigit snabbare än den allmänna kostnads- och inkomstutvecklingen. Samtidigt har sjukförsäkringsavgifterna och sjukförsäkringspremierna sänkts. Varje år har man i allt större omfattning varit tvungen att ta till statens

garantibelopp för att säkerställa sjukförsäkringsfondens solvens.

Reformen utgår från principerna att finansieringen ska bli tydligare och mindre beroende av den årliga statsbudgeten och att försäkringsprincipen ska förstärkas. Enligt utskottet bygger reformen på helt riktiga principer. De föreslagna ändringarna medför större balans i finansieringen av sjukförsäkringen och minskar behovet av årliga budgetbeslut. När de årliga överföringarna av momsintäkter slopas och ersätts med ökad finansiering genom försäkringsavgifter och försäkringspremier blir det finansiella systemet överskådligare.

För att finansieringen av sjukförsäkringen ska räcka till föreslår regeringen att det ska finnas ett närmare samband mellan avgifterna och premierna å ena sidan och förmånerna å andra sidan. Ett närmare samband mellan dessa lyfter

fram försäkringsprincipen. När försäkringsavgifterna och försäkringspremierna läggs fast enligt försäkringsprincipen kontrolleras det årligen om avgifterna och premierna behöver justeras. Därmed står avgifterna och premierna i bättre proportion till den försäkrade risken. Efter reformen kommer ändringar i de försäkrades premier och arbetsgivarnas avgifter huvudsakligen att styras av målen för finansieringen av sjukförsäkringen. I detta sammanhang vill utskottet påpeka att det i en arbetsgruppspromemoria som propositionen bygger på sägs att det medför problem med avseende på försäkringsprincipen om avgifterna och premierna slås fast till exempel på regionala grunder eller enligt liknande kriterier som inte har något samband med målen för finansieringen.

Vid tidpunkten för ikraftträdandet är reformen kostnadsneutral sett i finansiärernas perspektiv, vilket innebär att ikraftträdandet inte medför några omställningar i inkomstfördelningen. För att finansiera arbetsinkomstförsäkringen föreslår regeringen en ny dagpenningsskatt inom sjukförsäkringen för de som har löne- eller arbetsinkomster. Dagpenningsskatten tas inte ut på pensionsinkomster eller sociala förmåner. På pensions- och förmånsinkomster kommer det att tas ut en sjukvårdsskatt som 2006 ligger på samma nivå som sjukförsäkringsskatten, 1,50 procent. På löneinkomster tas således dels en dagpenningsskatt, dels en sjukvårdsskatt ut. Den samlade sjukvårdsskatten på löne- och arbetsinkomster är därför 2,10 procent 2006.

Den högre skatten för löntagare gottgörs genom ändringar i inkomstskatten för 2006 och den högre avgiften för företagare genom ändringar i inkomstskatten för 2006 och med en utbyggnad av företagshälsovården för företagare genom permanenta lagändringar. Den höjda sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare 2006 gottgörs med hjälp av sänkta folkpensionsavgifter för arbetsgivare, vilket föreslås i proposition RP 125/2005 rd. Gottgörelserna i inkomstskatten och arbetsgivares folkpensionsavgift gäller den period då reformen träder i kraft. Utskottet påpekar att det med avseende på reformens kon-

sekvenser för inkomstfördelningen är lika viktigt hur kostnadsbördan fördelas därefter. Därför anser utskottet det viktigt att det noga följs upp vilka behov av avgifts- och premiehöjningar det uppstår efter 2006 och att det utifrån uppföljningen bedöms vilka ändringar som behövs i det finansiella ansvaret när de kommande avgifterna och premierna fastställs. Utskottet föreslår ett uttalande om detta (*Utskottet förslag till uttalande*).

Satsningar på företagshälsovården

I kompletteringspropositionen föreslås förbättringar i företagshälsovården för företagare och ersättningar för företagares sjukdagpenning under självrisktiden. Från och med 2006 får företagare ersättning av statliga medel för preventiv företagshälsovård, men också för kostnaderna för sjukvård och annan hälsovård som företagare ordnar till sig själva. Förbättringarna i företagshälsovården är en kompensation för den höjda dagpenningsskatten för företagare som ingår i den ursprungliga propositionen. Företagarna kan göra avdrag för dagpenningsskatten i beskattningen, men skattelättnaderna leder inte till full gottgörelse i alla situationer.

Utskottet ställer sig bakom förslaget eftersom reformen motiverar företagare att i tid ta tag i faktorer som utgör en risk för deras arbetsförmåga och att låta behandla dem på behörigt sätt. Dessutom motiverar reformen företagare att ansluta sig till preventiv företagshälsovård eftersom sjukvård bara ersätts om de har organiserad preventiv företagshälsovård. I slutändan kan reformen förebygga arbetsrelaterade sjukdomar, utbrändhet och tidig pensionering. Också den föreslagna förkortade självrisktiden för företagares sjukdagpenning är ett incitament för dem att satsa på sin hälsa.

Utskottet ser det som positivt att regeringen nu också föreslår en högre procentsats för ersättningen för preventiv företagshälsovård. Ändringen stärker ambitionen att inom företagshälsovården i större omfattning ta ett helhetsbetonat grepp för att värna om arbetstagarnas säkerhet och arbetsförmåga och främja deras hälsa. Reformen är också ett led i satsningarna på lång-

re tid i arbetet. När stödet inom ersättningssystemet riktas in på preventiva insatser inom företagshälsovården kan arbetsplatserna satsa mer på att främja medarbetarnas hälsa och ge dem bättre möjligheter att klara av arbetet.

Samordnat lönebegrepp

Regeringen föreslår att den lön som dagpenningspremien ska grunda sig på definieras så att den i sak motsvarar det inkomstbegrepp som arbetspensionsförsäkringspremierna och pensionen grundar sig på. Den arbetsinkomst som dagpenningspremien grundar sig på ska också tillämpas som grund för dagpenningsförmåner. I RP 125/2005 rd föreslås samma inkomstbegrepp också tillämpas som grund för arbetsgivares folkpensionsavgift. Enligt utskottet är det motiverat att samordna inkomstbegreppen.

I en proposition till riksdagen med förslag till lag om pension för arbetstagare och vissa lagar som har samband med den (RP 45/2005 rd) föreslår regeringen att lönebegreppet ses över när det gäller resultatlön i lagen om pension för arbetstagare från och med den 1 januari 2006. Ett likadant förslag ingår i 11 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen i proposition RP 68/2005 rd. Enligt utskottet är det rationellt att lönebegreppet ses över i 7 § i lagen om pension för arbetstagare också i de propositioner som behandlas i detta sammanhang.

I övrigt beror utskottets förslag till ändringar i de andra propositionerna huvudsakligen på förändringar som skett i lagstiftningen efter att propositionen lämnades till riksdagen. När det gäller lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift föreslår utskottet ändringar på grund av utlånat från grundlagsutskottet.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av sjukförsäkringslagen

11 kap. 2 §. Arbetsinkomst. I 4 mom. räknas det upp vad som inte betraktas som lön. I motiven till 5 punkten sägs inte exakt ut vad som i bestämmelsen avses med ett bolag inom samma koncern som arbetsgivarbolaget. Tanken är att

premier som arbetstagare får på grund av olika typer av bonussystem inte ska räknas in i den lön som en dagpenning grundar sig på, när det slutliga värdet på förmånen inte går att räkna ut exakt vid den tidpunkt då den ges. För tydlighetens skull föreslår utskottet att bestämmelsen ändras till att också andra liknande ekonomiska sammanslutningar jämföras med koncerner. Då jämföras också aktier som noteras offentligt i ett bolag som ingår i samma ekonomiska sammanslutning med aktierna i koncernbolaget. Ett exempel på detta är offentligt noterade aktier i den affärsbank som är centralinstitut för en sammanslutning av andelsbanker i enlighet med lagen om andelsbanker (1504/2001).

18 kap. 1, 8, 11 och 13 §. Lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten och lagen om rehabiliteringspenning har upphävts genom lagar som trädde i kraft den 1 oktober 2005. Därför måste laghänvisningarna i 1 § 1 mom., 8 § 1 mom. 2 punkten, 11 § 1 mom. 1 punkten och 13 § 1 mom. ändras till lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) som trädde i kraft den 1 oktober 2005.

18 kap. 19 §. Pension som betalas till utlandet som grund för premien. På grund av proposition RP 104/2005 rd har lagen om beskattning av begränsat skattskyldiga för inkomst och förmögenhet ändrats. Från och med 2006 ska den pension som begränsat skattskyldiga får från Finland inte längre beskattas med källskatt utan enligt inkomstskattelagen på det sätt som sägs i lagen om beskattningsförfarande. På grund av källskattereformen måste paragrafen ses över. Premien ska grunda sig på pension som betalas från Finland till utlandet. De avdrag som avses i inkomstskattelagen och gäller kommunalbeskattningen, bl.a. avdrag för pensionsinkomst, måste ha gjorts på beloppet. Då bestäms sjukförsäkringspremien för begränsat skattskyldiga pensionstagare enligt samma grunder som för allmänt skattskyldiga pensionstagare. När källskatten har slopats betalar alla de begränsat skattskyldiga pensionstagare som har beskatt-

ningsbar pensionsinkomst i kommunalbeskattningen en sjukförsäkringspremie utifrån detta, om de bor i ett EU/EES-land och Finland svarar för de sjukvårdskostnader som pensionstagaren har i landet. På grund av avdraget för pensionsinkomst befrias personer som bara har folkpension från sjukförsäkringspremien.

18 kap. 24 §. Justering av sjukförsäkringens dagpenningspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. I sitt utlåtande påpekar grundlagsutskottet att den som utfärdar förordning enligt 3 mom. i kompletteringspropositionen har rätt att ändra de föreslagna procentsatserna och därmed också lagen. Även om befogenheten att ändra lagen är mycket exakt avgränsad är det inte lämpligt att ge den som utfärdar förordning ett sådant bemyndigande utan mycket tungt vägande skäl, anser grundlagsutskottet. Huvudregeln är att det ska vara lagstiftaren förbehållet att ändra lagar. Grundlagsutskottet ansåg det nödvändigt att social- och hälsovårdsutskottet ytterligare överväger om bemyndigandet att utfärda förordning behövs. Grundlagsutskottet ansåg emellertid att förordningsutfärdarens prövningsrätt är bunden genom lagbestämmelser på behörigt sätt. Därför anser social- och hälsovårdsutskottet det i sak inte nödvändigt att det varje år genom en lag föreskrivs om procentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Följaktligen föreslår utskottet att paragrafen godkänns i enlighet med propositionen.

18 kap. 32 §. Tillämpning av vissa lagar som gäller beskattning. Som det nämns ovan beträffande 19 § kommer begränsat skattskyldiga pensionstagare på grund av en lagändring att beskattas enligt inkomstskattelagen från och med 2006. I enlighet med lagen om förskottsuppbörd ska skatt och sjukförsäkringspremie också tas ut på begränsat skattskyldigas pensioner. Därför måste pensionstagare strykas i 4 mom. och bestämmelsen därmed begränsas till att omfatta sjukförsäkringspremie för begränsat skattskyldiga arbetstagare. Hänvisningen preciseras dessutom så att den gäller i 18 kap. 16 § i sjukförsäk-

ringslagen avsedda begränsat skattskyldiga som arbetar i Finland. I 2 mom. föreskrivs om uttag av sjukförsäkringspremie hos begränsat skattskyldiga som arbetar utomlands.

Ikraftträdandebestämmelsen. Ersättningen till arbetsgivare för deras kostnader för företagshälsovård stiger när lagen träder i kraft. Arbetsgivarna ska anhålla om ersättning för kostnaderna inom sex månader efter att räkenskapsperioden har avslutats. För de flesta arbetsgivare är kalenderåret räkenskapsperiod. Trots detta måste lagrummet om ersättning för kostnader för företagshälsovård beakta de arbetsgivare vars räkenskapsperiod börjar mitt under ett kalenderår eller ännu senare och fortsätter in på nästa år. Utskottet föreslår att ikraftträdandebestämmelsen får ett nytt 4 mom. som preciserar att lagrummet tillämpas på räkenskapsperioder som inleds under varierande tidpunkter 2006.

2. Lag om ändring av lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

13 §. I sitt utlåtande ansåg grundlagsutskottet bemyndigandet att utfärda förordning i 4 mom. måste preciseras för att lagen ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Dessutom ansåg grundlagsutskottet att ett beslut om rättelse inte kan föreskrivas bara i förordning av statsrådet, som regeringen föreslår. Det krävs bestämmelser i lag, ansåg grundlagsutskottet.

Utskottet föreslår att bestämmelserna om återkrav av socialskyddsavgifter och rättelse av ett anknytande beslut i förordningen om arbetsgivares socialskyddsavgift tas in i 13 § och i två nya paragrafer, 13 a och 13 b §, i lagen. Därmed behövs inget bemyndigande att utfärda förordning.

5. Lag om ändring av inkomstskattelagen

Den 1 augusti 2005 (409/2005) trädde en ny 127 e § i inkomstskattelagen (1535/1992) i kraft. Lagen föreskriver om avdrag för studielån. Försäkrades sjukförsäkringspremie måste på grund-

val av den föreliggande lagstiftningen ändras till sjukförsäkringens sjukvårdspremie.

7. Lag om ändring av 8 kap. 66 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I och med att lagen om rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten och lagen om rehabiliteringspenning har upphävts genom en lag som trädde i kraft den 1 oktober 2005 föreslår utskottet att det i stället för lagförslagen 3 och 4 i propositionen godkänns ett nytt lagförslag 7. I det nya lagförslaget införs ändringen i propositionen i stället i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.

8. Lag om ändring av 7 § i lagen om pension för arbetstagare

Utskottet föreslår ett nytt lagförslag 8 där en justering av den pensionsgrundande lönen införs enligt vad som sägs i proposition RP 45/2005 rd. Dessutom föreslår utskottet att 7 § 3 mom. 5 punkten ändras så att också andra liknande ekonomiska sammanslutningar jämföras med koncerner, vilket inte är fallet i propositionen. Därmed jämföras aktier i koncernbolaget också med offentligt noterade aktier i samma ekonomiska

sammanslutning på samma sätt som ovan i 11 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen. I övrigt hänvisar utskottet till proposition RP 45/2005 rd och detaljmotiveringen till lagförslagen där.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslag 6 i proposition RP 68/2005 rd och lagförslag 2 i proposition RP 129/2005 rd godkänns utan ändringar,

att lagförslagen 3 och 4 i proposition RP 68/2005 rd förkastas,

att lagförslag 1 i proposition RP 68/2005 rd och lagförslag 1 i proposition RP 129/2005 rd godkänns med ändringar och sammanslagna till ett enda lagförslag 1 och att lagförslag 2 och 5 i proposition RP 68/2005 rd godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att nya lagförslag 7 och 8 godkänns (Utskottets nya lagförslag) och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag**om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 19 kap. 7 § 3 mom.,
ändras 11 kap. 2 §, 13 kap. 2 och 5 § samt 6 § 4 mom., 18 kap. och i 19 kap. 7 § rubriken samt 1
 mom., av dem 18 kap. sådant det lyder delvis ändrat i lag 155/2005, samt
fogas till 8 kap. en ny 10 §, 19 kap. 3 § ett nytt 2 mom. och till 20 kap. en ny 6 § som följer:

8 kap.

Sjukdagpenning

10 §

(Som i RP 129/2005 rd)

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

2 §

Arbetsinkomst

(1—3 mom. som i RP 68/2005 rd)

Som lön betraktas dock inte

(1—4 punkten som i RP 68/2005 rd)

5) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag inom samma koncern *eller en liknande ekonomisk sammanslutning* som noteras på en börs som är underställd myndighetstillsyn, i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet av den behållning premien ger beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovas,

(6—10 mom. som i RP 68/2005 rd)

(5—7 mom. som i RP 68/2005 rd)

13 kap.

Ersättningar som hänför sig till företagshälsösvård

2, 5 och 6 §

(Som i RP 129/2005 rd)

VI AVDELNINGEN

FINANSIERING AV SJUKFÖRSÄKRINGEN

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter*Allmänna bestämmelser*

1 §

Tillämpningsområde

Ersättningar och förmåner enligt denna lag
och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) finansieras på det sätt som bestäms i denna lag.

(2 mom. som i RP 68/2005 rd)

2—7 §
(Som i RP 68/2005 rd)

Utgifterna för sjukvårdsförsäkringen och dess finansiering

8 §

Utgifterna för sjukvårdsförsäkringen

De utgifter för sjukvårdsförsäkringen som skall betalas ur sjukförsäkringsfonden är

(1 punkten som i RP 68/2005 rd)

2) utgifter för rehabilitering enligt lagen om *Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner*,

(3—5 punkten som i RP 68/2005 rd)

9 och 10 §
(Som i RP 68/2005 rd)

Utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen och dess finansiering

11 §

Utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen

De utgifter för arbetsinkomstförsäkringen som skall betalas ur sjukförsäkringsfonden är

1) dagpenningförmåner enligt denna lag och rehabiliteringspenning enligt lagen om *Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner*,

(2—4 punkten som i RP 68/2005 rd)

(2—4 mom. som i RP 68/2005 rd)

12 §
(Som i RP 129/2005 rd)

13 §

Statens finansieringsandel och företagarens tilläggsfinansieringsandel

Av statens medel finansieras de utgifter som orsakas av betalningen av sådan dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt 11 § 1 mom. 1 punkten, som uppgår högst till det minimibelopp

som avses i 11 kap. 7 §, eller, då det är fråga om sådan rehabiliteringspenning som avses i 35 § i *lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner*, högst till det minimibelopp som avses i *den sistnämnda paragrafen*. Av statens medel finansieras dock inte sådan sjukdagpenning eller rehabiliteringspenning som uppgår högst till minimibeloppet på grund av sådan samordning som avses i 12 kap. i denna lag *eller enligt 36 § 1 mom. eller 37 eller 39 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner*. Av statens medel finansieras dessutom de utgifter som orsakas av ersättning till företagare och andra som utför eget arbete för sjukvård och annan hälsovård som avses i 13 kap. 2 § 2 mom.

(2 mom. som i RP 129/2005 rd)

Grunderna för den försäkrades sjukförsäkringspremie

14—18 §
(Som i RP 68/2005 rd)

19 §

Pension som betalas till utlandet som grund för premien

Om en pensionstagare som bor utomlands är begränsat skattskyldig, används som grund för fastställande och betalning av sjukförsäkringens sjukvårdspremie i fråga om pensionsinkomsten den pension som betalas från Finland till utlandet *och från vilken gjorts i inkomstskattelagen avsedda avdrag vid kommunalbeskattningen*.

20 §
(Som i RP 68/2005 rd)

21 §
(Som i RP 129/2005 rd)

22 och 23 §
(Som i RP 68/2005 rd)

24 §
(Som i RP 129/2005 rd)

25—28 §
(som i RP 68/2005 rd)

*Procedurbestämmelser och bestämmelser om
ändringssökande*

29—31 §
(Som i RP 68/2005 rd)

32 §

*Tillämpning av vissa lagar som gäller beskatt-
ning*

(1—3 mom. som i RP 68/2005 rd)

Den som betalar ut lönen eller ersättningen är skyldig att ta ut sjukförsäkringspremien för en sådan begränsat skattskyldig försäkrad som avses i 16 § och som arbetar i Finland (utesl.) enligt vad som bestäms om uppbörd av källskatt i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet.

33—36 §
(Som i RP 68/2005 rd)

19 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

3 och 7 §
(Som i RP 68/2005 rd)

20 kap.

Särskilda bestämmelser

6 §
(Som i RP 68/2005 rd)

Ikraftträdandebestämmelsen
(1—4 mom. som i RP 129/2005 rd)

Denna lags 13 kap. 5 § 1 mom. tillämpas på en arbetsgivares räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2006 eller senare och på en räkenskapsperiod som har börjat 2005 när mer än hälften av räkenskapsperioden infaller 2006. Om räkenskapsperioden har börjat 2005 och högst hälften infaller 2006 tillämpas de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft. (Nytt)

(6 mom. som 5 mom. i RP 129/2005 rd)

2.

Lag

om ändring av lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 4 juli 1963 om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) 1 a och 2 a § sådana de lyder, 1 a § i lag 578/1983 och 2 a § i lag 705/2003,

ändras 1, 2, 3, 4, 13 och 16 §, av dem 1 § sådan den lyder i lagarna 1119/1996 och 1226/2004 samt i nämnda lag 705/2003 (utesl.), 2 § sådan den lyder i lagarna 1207/2001, 1149/2003 och 773/2004, 3 § sådan den lyder i nämnda lag 1207/2001, 13 § sådan den lyder i nämnda lag 1119/1996 och 16 § sådan den lyder i lag 574/2000 och

fogas till lagen nya 13 a och 13 b § som följer:

1—4 §
(Som i RP 68/2005 rd)

13 §

En arbetsgivare har rätt att från skatteverket få tillbaka en socialskyddsavgift som har betalats utan grund eller till för högt belopp och en socialskyddsavgift som har betalats på grundval av semesterlön eller semesterersättning som avses i 14 kap. 1 § i sjukförsäkringslagen.

(2 mom. som i RP 68/2005 rd)

En arbetsgivare som regelbundet betalar lön får dra av den överbetalda socialskyddsavgiften från en socialskyddsavgift som skall betalas senare. Avdraget skall göras senast under det kalenderår som följer efter det år då avgiften betalades. En arbetsgivare som betalar lön tillfälligt får göra motsvarande avdrag senare i samband med betalningen av en socialskyddsavgift för samma kalenderår.

En arbetsgivare som regelbundet betalar lön skall till skatteverket lämna in en deklaration över avdrag som avses i 3 mom. på det sätt som föreskrivs i 32 och 33 § i lagen om förskottsuppbörd. En arbetsgivare som betalar lön tillfälligt skall uppge avdragen i en bilaga till sin årsdeklaration.

13 a § (Ny)

Arbetsgivares socialskyddavgift som har betalats utan grund eller till för högt belopp och som inte kan dras av på det sätt som avses i 13 § återbetalas på ansökan. Ansökan skall göras inom sex år räknat från utgången av det år då överbetalningen gjordes.

13 b § (Ny)

Skatteverket skall rätta ett beslut som det har utfärdat med stöd av 13 a §, om beslutet innehåller ett räknefel eller ett därmed jämförligt misslag eller om återbetalningen i övrigt konstateras helt eller delvis sakna grund.

Vid rättelse av beslut iakttas i tillämpliga delar det som föreskrivs i 40 och 42 § i lagen om förskottsuppbörd.

16 §
(Som i RP 68/2005 rd)

(1 och 2 mom. som i RP 68/2005 rd)

Lagens 13—13 b § tillämpas också på arbetsgivare socialskyddsavgifter som har betalats före denna lags ikraftträdande.

5.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) i 96 § rubriken samt 1 mom., 127 c § 1 mom., 127 e § 1 mom. och 133 §, sådana de lyder, i 96 § rubriken samt 1 mom. och 133 § i lag 772/2004 samt 127 c § 1 mom. i lag 995/2000 samt 127 e § 1 mom. i lag 409/2005, som följer:

96 och 127 c §
(Som i RP 68/2005 rd)

127 e § (Ny)

Hur studielånsavdraget görs

Studielånsavdraget görs i första hand från inkomstskatten till staten. Avdraget görs från skat-

ten på förvärvsinkomsten och skatten på kapitalinkomsten enligt förhållandet mellan dessa skattebelopp. Till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten till staten, görs avdraget från kommunalskatten, *sjukförsäkringens sjukvårdspremie för den försäkrade* och kyrkoskatten enligt förhållandet mellan dessa skatter. Avdraget görs efter de övriga avdrag som görs från

inkomstskatten samt efter de underskottsgottgörelser som avses i 131 och 131 a §.

133 §
(Som i RP 68/2005 rd)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP 68/2005 rd)

Utskottets nya lagförslag

7.

Lag

om ändring av 66 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 15 juli 2005 om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 66 § som följer:

66 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Finansiering

Bestämmelser om finansieringen av de utgifter som följer av denna lag ingår i sjukförsäkringslagen.

8.

Lag**om ändring av 7 § i lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 7 § 1 mom., 7 § 3 mom. 4 punkten, sådana de lyder i lag 885/2004, och

fogas till 7 § 3 mom., sådant det lyder i nämnda lag 885/2004, en ny 4 a punkt som följer:

7 §

Vid fastställande av den arbetsinkomst som utgör grund för pensionen beaktas lön, resultatpremie eller (utesl.) annat vederlag som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete. Ett sådant vederlag anses som arbetsinkomst på grundval av vilken pension intjänas även då det betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, en (utesl.) myndighet som enligt lönegarantilagen (866/1998) ansvarar för lönegarantin eller (utesl.) någon annan betalare (ställföreträdande betalare) i stället för av arbetsgivaren.

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. anses bland annat inte

4) en i 66 § i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller en presta-

tion som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på ett bolags aktier,

4 a) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag inom samma koncern eller en liknande ekonomisk sammanslutning som noteras på en börs som är underställd myndighetstillsyn, i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet av den behållning premien ger beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovas,

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Den tillämpas på premier som betalas till en arbetstagare efter ikraftträdandet.

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att det noga följs upp vilken press på avgifts- och premiehöjningar det uppkommer efter 2006

och att det utifrån uppföljningen bedöms vilka ändringar det kan behövas i det finansiella ansvaret, när kommande avgifter och premier fastställs.

ShUB 22/2005 rd — RP 68/2005 rd, RP 129/2005 rd

Helsingfors den 10 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
vordf. Eero Akaan-Penttilä /saml
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Pehr Löf /sv
Aila Paloniemi /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

RESERVATION

Motivering

I betänkandet föreslår utskottet att sjukförsäkringslagen ändras. Finansieringen av sjukförsäkringen föreslås bli uppdelad i två delar, finansiering av sjukvårdsförsäkringen och arbetsinkomstförsäkringen. De försäkrade och staten ska finansiera sjukvårdsförsäkringen med lika stora delar. För sjukvårdsförmånerna tas en sjukvårdspremie på 1,33 procent ut av de försäkrade 2006. På pensions- och förmånsinkomster är premien 1,50 procent. Det finns ingen anledning att ta ut en större sjukvårdspremie av pensionstagare än av andra försäkrade. Redan nu är pensionärernas ekonomiska situation dålig. Allmänt taget sjunker pensionerna i år med 0,4—0,7 procent beroende på inkomsterna. Nordens lägsta folkpension höjdes den 14 oktober 2005 med obetydliga fem euro av riksdagen. Den nya extra sjukförsäkringspremien på 0,17 procent är återigen en åtgärd som tär hårt på pensionärernas ekonomi.

Förslag

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att lagförslag 2—8 godkänns i enlighet med propositionen och

att lagförslag 1 i övrigt godkänns i enlighet med betänkandet, men 18 kap. 20 § med följande lydelse:

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

20 §

Sjukförsäkringens sjukvårdspremie

(1 mom. som i ShUB)

(2 och 3 mom. *utesl.*)

Helsingfors den 10 november 2005

Eero Akaan-Penttilä /saml
Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Paula Risikko /saml

Raija Vahasalo /saml
Leena Rauhala /kd
Erkki Virtanen /vänst